

KRISLAI

Kodėl Jie Stebėjosi?
Dabar Jau Aišku.
"Laisvė" Buvo Pirmutinė.
Niekina Jurgelionį.
Nuosavybė: Privatinė ir
Asmeninė.
Rašo R. Mizara

Per kiek laiko anti-sovietinė spauda rašė, kad Lietuvoje esą raudonarmiečiai stebisi kumpiais ir dešromis, išstatytomis krautuvų vitrinose (languose).

Tie laikraščiai skelbdavo, kad raudonarmiečiai maną, jog tie kumpiai ir dešros yra išstatyti tik propagandai.

Dabar dalykai patys per save pradeda išaiškėti.

Lietuvos biednuomenė gyvena baisiame skurde. Vilniaus biednuomenė maitinti renkamos aukos ne tik Lietuvoje, bet visame pasaulyje, net ir Amerikoje.

Na, ot, kai raudonarmietis pamato didelę eilę skurdžių, neturinčių ko valgyti, ir pasakui jis pastebi išstatytas vitrinose dešras ir kumpius, tai pas jį ir kyla klausimas: **kaip tai gali būti, kad čia, kur misionierių pusbadžiai gyvena, languose išstatyta dešros ir kumpiai?!** Išaugęs socialistinej santvarkoje, jaunas vyras negali atsistebėti tokios santvarkos neteisingumu.

Nėra abejojimo, kad susitikęs Lietuvos pilietį, raudonarmietis ima ir pasako: tie kumpiai ir dešros išstatytos tik propagandai, nes kitaip, jie būtų atiduoti vargdiečiams, — pusbadžiai gyvenantiems žmonėms.

"Laisvė" buvo pirmutinis lietuvių laikraštis Amerikoje, išspausdinęs su cenzūra o t a "Tėvynės" redaktoriaus straipsnį. Taigi "Laisvė" gražiai pasitarnavo visiems SLA nariams. Jei ne mūsų dienraštis, SLA nariai to straipsnio būtų nematę.

Vienas laikraštis klausia, kaip mes tą straipsnį gavome? Mes jam galime atsakyti: ne jūsų biznis, kaip mes jį gavome. Svarbu, kad jis pasiekia SLA narius.

"Keleivis" jau pradėjo tiradą prieš Kleofą Jurgelionį. Jis jam primena kujolus-bingolus, arklių lenktynes, kiaulių farmą ir kitus dalykus.

Mums gi atrodo, kad tokia "Keleivio" taktika yra labai nesvari! Jurgelionis iškėlė svarbų klausimą ir norėjo, kad SLA nariai jį padiskutuotų. Bet pp. Grigaitis su Bagočium nusiutė Jurgelioniu burną užčiaupti.

Jeigu Jurgelionis norėtų eiti į "Keleivio" ar "Naujienu" leidėjų praėti, tai, neabejojame, jis galėtų iškelti jiems dar nemalonesnių dalykų.

Mes jau ne kartą pažymėjome: **politiniai su p. Jurgelioniu mes nesutinkame.** Mūsų nuomone, jis daro daug klaidų, kai riša didelius ir mažus politikos klausimus.

Bet mes su juo šimtu nuosimėjų sutinkame ten, kur jis sako, kad SLA dalykai turi būti pataisyti, kad "Tėvynėje" turėtų būti leista josios redaktoriui išsireikšti.

Redaktorių išrinko SLA seimas. Jeigu jis kuo nors organizacijai nusikalt, tai sekančiame seime už tai turės išduoti savo atskaitomybę. Kas bus negerai — seimas jį baus.

Kitais žodžiais, mes griežtai priešingi cenzūrai, kurią pp. Grigaitis su Bagočium įvedė "Tėvynėje."

Kadaise "Pravda" pareiškė, jog Sovietų Sąjungoje "statyti butus sau, savo šeimai gali kiekvienas pilietis."

Dėlto "Draugas" sako: "Matyt, kad privatinės nuosavybės panaikinimas per eilę metų ir komunistus išmoka, kad vien valstybinis, ko-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Užsieniuose \$6.00
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 79

LAISVĖS

ANTRASIS: 427 LORIMER STREET
Telefonas: Stazg 2-3878

Brooklyn, N. Y., Antradienis, Balandžio (April) 2, 1940

Pavienio Numerio Kaina 3c.

Metai XXX. Dienraščio XXII

Potviniai Pennsylvanijoje Išvijo Šimtus Žmonių iš Namų

Wilkes-Barre, Pa. — Lietūs ir tirpstanti sniegai čia pakėlė Susquehannos upės vandenį 28 pėdom ir pusę aukščiau vidutinio jos lygio, ir vanduo pasiekė viešbučių ir krautuvų sklepų žemutinėje miesto dalyje. 250 šeimynų pabėgo iš namų nuo potvinio. Bet miestą žymia dalim saugo 37-nių pėdų aukščio pylimas, supiltas pakrantėmis po 1936 metų potvinio.

Scranton, Pa. — Po 36 valandų nuolatinio, smarkaus lietaus, Lackawanna upė taip pakilo, kad užliejo žemutinės miesto gatves, kai kur iki 8 pėdų gylumo. Keli šimtai šeimynų pabėgo iš namų.

London. — Talkininkai tariai sustabdyt Amerikos prekybą su kitomis nepusisiskomis šalimis, per kurias vokiečiai gauna reikmenų.

Išgirskite Janausko Prakalbas

"Liaudies Balso" redaktorius Z. Janauskas dabar yra Brooklyno apylinkėse. Jis sako prakalbas bendrais pasauliniais klausimais ir daug žinių suteikia apie Kanados lietuvių gyvenimą. Jis kalbės sekamose vietose:

Antradienį, balandžio 2 d., 7:30 val. vakare, Liberty Hall, 329 Broadway, Bayonne, N. J.

Trečiadienį, balandžio 3 d., 7:30 val. vakare, šaukiamas visų darbininkų organizacijų narių ir "Laisvės" skaitytojų susirinkimas Jurgio Draugystės Svetainėje, 180 New York Ave., Newark.

Išgirskite jo prakalbas!

munizmas visko nepadarys, — kad neapsieisi be privatinės iniciatyvos ir nuosavybės."

"Draugos" redaktorių turėtų žinoti skirtumą tarp privatinės nuosavybės ir asmeninės nuosavybės.

Asmeninė nuosavybė, — butas, drabužiai, automobilis, karvė, ir kitų gyvulių, apribotas sklypas žemės — vis tai nuosavybė asmeniniams naudojimuisi. Ji niekad Sovietų Sąjungoje nebuvo panaikinta.

Sovietų Sąjungoje pilietis gali užsidirbti ir susitaupyti pinigų, kiek tik jis nori. Tuos pinigus gali dėti į banką arba išleisti savo asmeniniams reikalingam. Bet jis negali tuos pinigus kitiems skolinti ir už juos nuosimėlius imti; jis negali už juos fabrikus arba bižnusus steigti, nes tai reikėtų kitų žmonių išnaudojimą.

ORAS.—Vėsu.

Vokiečiai Laimėję Žymią Oro Kovą Prieš Francūzus

Berlin. — Susikirtimuose tarp 36 Francijos lėktuvų ir 25 Vokietijos lėktuvų, vokiečiai nušovė žemyn septynis francūzų lėktuvus, kaip oficialiai praneša vokiečių komanda ir sako, kad vokiečių lakūnai laimėję "didžią pergalę."

PAVARYS 700,000 DARBININKŲ IŠ WPA DARBU

Washington, bal. 1. — WPA valdyba nusprendė per tris mėnesius pašalinti iš WPA pašalpos darbu 700 tūkstančių darbininkų. Šiem darbams buvo paskirta \$1,477,000,000 iki birželio 30 d. Bet skirtų pinigų neužteks, tai turį būt siurinami WPA darbai.

Potvinis Wilkes-Barre Išvijo 10,000 Žmonių

Wilkes Barre, Pa., bal. 1. — Susquehanna upės šiečia taip ištveno, kad vietomis pralaužė pakraščius pylimus ir išvijo jau 40 tūkstančių žmonių iš namų.

Potviniai taipgi užliejo dalis Plymoutho, Scrantono, Johnson City, Sunburio, Harrisburgo, Edwardsvillės ir kt.

USA Gyventojų Surašinėtojams Įsakyma Mandagiai Elgtis

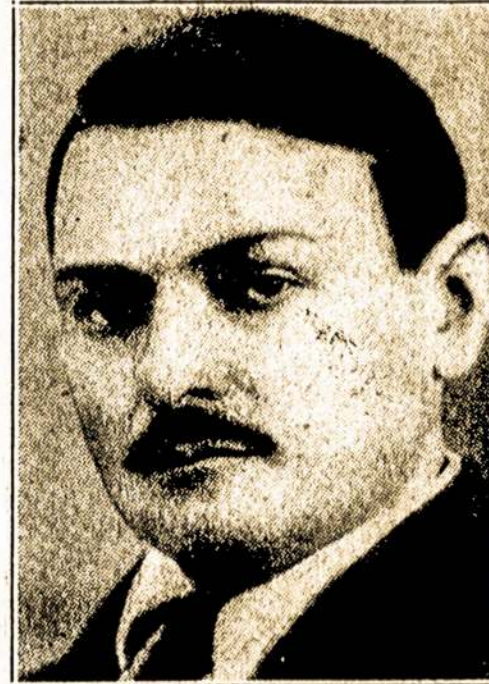
Washington. — Jungtinių Valstijų prekybos ministris Hopkins davė įsakymą gyventojų surašinėtojams, kad jie, statydami žmonėms klausimus, turi elgtis "mandagiai, kantriai, o ne inkvizitoriškai." Jei žmogus reikalauja parodyti įgaliojimą, surašinėtojas turi "mielu noru parodyti jį," sako Hopkins.

Gyventojų surašinėjimas, vadinamas "census," prasidės balandžio 2 d. Surašinėjimą daro 120 tūkstančių paskirtų asmenų.

Senatorius Tobey vėl protestavo prieš surašinėjimo klausimus apie uždarbius, įplaukas ir kitus "asmeniškus" dalykus.

Prekybos ministeris Hopkins jam atsako, kad šie klausimai reikalingi, idant galima būtų sužinot medžiaginę gyventojų būklę.

Albany, N. Y. — Nuo liepos 1 d. bus panaikinti New York miesto takasai ant cigarečių, kaip kad nutarė valstijos seimelis.

ANDRIUS A. ŽDANOV
\$11,400,000,000 SOVIETŲ
APSIGYNYMUI

Maskva, bal. 1. — Vyriausias Sovietas svarsto įteiktą finansų komisariato pasiūlymą skirt 57 bilionus rublių (apie 11,400,000,000 dol.) šalies gynimo reikalingams per metus. Pernai tam reikalui buvo paskirta 40,885,000,000 rublių (apie 8,177,000,000 dol.).

Francija Gavo Teisę Siųsti Savo Armiją per Turkiją

Paryžius. — Syrija (Francijos kolonija) pasirašė draugiškumo sutartį su Turkija, ir vienas kraštas perleis kito krašto kariuomenę. Italijos spauda dėl to rašo: Dabar Francija gali laisvai siųsti savo armiją per Turkiją.

Molotov Sako: Anglija-Francija Keršija Sovietam, Kad Jie Nedalyvauja Kare Prieš Vokietiją

TESINYS KALBOS, KURIĄ PASAKĖ VIACESLAV M. MOLOTOV, SOVIETŲ KOMISARŲ PIRMININKAS, SUVAŽIAVIME VYRIAUSIO SOVIETO

Taigi priešiškus veiksmus Anglijos ir Francijos linkui Sovietų Sąjungos tenka aiškinti ne tuom, kad Sovietų Sąjunga veda prekybą su Vokietija, bet tuo faktui, kad Anglijos ir Francijos valdančiųjų ratelių planai pavarė mūsų šalį kare prieš Vokietiją liko niekais paversti, ir todėl jie varo keršto politiką prieš Sovietų Sąjungą.

Reikia pridurt, jog Anglija ir Francija griežėsi visų šių priešišku veiksmų nežiūrint to, kad Sovietų Sąjunga iki šiol nėra daris jokio nedraugiško žingsnio kas liečia tas dvi šalis.

Kas liečia išsvajotus pasakiškus planus, primetame Sovietų Sąjungai, būk jos Raudonoji Armija ruošiasi "maršuoti į Indiją," "maršuoti į Rytus" ir panašiai, tai tos pasakos yra tokios kvailybės, jog žmogus turi pirma visai prarast protą, kad galėtų tikėti tokiomis kvailiais melais.

Dalykas, suprantama, ne tame. Dalykas, matyt, tame, kad Sovietų Sąjungos nepusisiskumo politika nepatinka valdantiems angli ir francūzų rateliams. Dar daugiau. Atrodo, kad jų nervai ne visai tvarkoje. Jie nori priverst mus pri-

ma. Niekas iš tų derybų neišėjo, nes Suomijos atstovai buvo nedraugiškai nusistatę. Klausimo sprendimas buvo pervestas į karo lauką.

Galima drąsiai sakyti, kad jeigu užsieniai nebūtų darę savo įtakos ir jeigu kai kurios pašalinės valstybės nebūtų taip sukursčiusios Suomiją užimt priešio poziciją linkui Sovietų Sąjungos, tai Sovietų Sąjungos ir Suomija būtų ramiai susitarusios pereitą rudeni, ir klausimai būtų išspręsti be karo.

Bet nors Sovietų vyriausybė sumažino savo reikavimus iki žemiausio laipsnio, vis tiek negalima buvo susitaikyti diplomatiniais keliais.

Dabar, kai karo veiksmas Suomijoje liovėsi ir taikos sutartis tarp Sovietų ir Suomijos pasirašyta, tai reikalinga ir galima spręst apie reikšmę karo Suomijoje, atsižvelgiant į neužgincijamus faktus. O tie faktai patys už save kalba.

Suomijos Aptvirtinimai

Faktai rodo, jog kaimynystėje Leningrado, visame Karelijos tarpyvandenėje per 50 iki 60 kilometrų pločio, Suomijos valdžia buvo pasistatius daug galingų geležies-cemento fortų, ir apsitvirtinimų iš granito

Vyriausiasis Sovietas Įkūrė Karelių-Suomių Jungtinę Respubliką

Sako, Karelijos Tarpvandenio, Buves Karo. Lizdas, Tapo Taikos Tvirtuma

Maskva. — Vyriausiasis Sovietas vienbalsiai nutarė sujungt Karelijos Tarpvandenį (Istmy) su Savivaldiška Karelių Socialistine Sovietų Respublika ir sudaryt vieną Jungtinę Karelių-Suomių Socialistinę Sovietų Respubliką. Tai bus jau dvilykta respublika Sovietų Sąjungoje.

Naujai respublikai tenka faktinai visas Karelijos tarpvandenio, pervestas Sovietam pagal taikos sutartį su Suomija, apart mažiuko ruožo žemės arti Leningrado. Jungtinei Karelių-Suomių Socialistinei Sovietų Respublikai pereina miestai Viborg, Antrea, Kexholm, Sortavala, Suojaervi, Kolojaervi ir kt. Jai tenka bent 13,000 ketvirtainių mylių ploto, kuris pirmiau buvo Suomijos valdomas.

Šio ploto suvienijimas su Savivaldiška Karelių Socialistine Sovietų Respublika padaryta pagal norą pačių Karelijos tarpvandenio

darbo žmonių, kaip pranešė Vyriausiam Sovietui Andrius A. Ždanovas, Leningrado komunistų vadas, galva sovietinės užsienių reikalų komisijos. Savo pareiškime Ždanovas, tarp kitko, sakė:

"Kaip jum žinoma, tos žemės, ypač Karelijos tarpvandenio, iki paskutinio laiko buvo ginklų vieta su naujaisiais karinės technikos įrengimais, paruoštais užpuolimo karui prieš Sovietų Sąjungą, pirmoji vietoj prieš Leningradą.

"Dabar, mūsų Raudonajai Armijai laimėjus didvyriškas pergalas, tapo panaikintas pavojingiausias karo lizdas prie mūsų šiaurvakarių rubežių, ir dabar šios žemės tarnauja visai skirtingam tikslui.

"Iš karo lizdo jos virto tvirtuma taikos ir saugumo, pirmoji vietoj, Leningradui, bet taipgi Murmanskui ir Murmansko geležinkelii.

"Sovietų vyriausybė jau padarė žingsnių, kad sujungt pervestas Sovietų Sąjungai žemes su buvusiais pradiniais karelių - Sovietų apskrčiais. Jau pastatyti Petrozavodsko - Suojaervi geležinkelis, kuris sujungia Petrozavodską, Karelijos sostinę, ir Murmansko geležinkelį su Sortavalo-Viborgo geležinkelio linija. Dabar statoma Kandalaschos Kuolojaervi geležinkelio linija greitai bus pabaigta ir sujungs pačią Kareliją su žemėmis, kurios pervestos Sovietų Sąjungai Kuolojaervi srityje.

"Apskrčiai, kurie dabar prijungiami Karelijai, yra ne tik kareliški, bet kai kurie yra grynai suomiški. Suomii ir karelių žmonės yra susirišę tautiniais ir kraujo ryšiais. Savivaldiškos Karelių Respublikos perorganizavimas į Jungtinę Karelių-Suomių Socialistinę Sovietų Respubliką dar daugiau patarnaus ekonominiams ir kultūriniam išsivystymui šių dviejų giminingų tautų ir sustiprinimui jų broliško draugiškumo. Tautai panaikins priešingumus ir vaidus, kuriuos per daugelį metų kurstė priešai suomių ir karelių tautų.

"Laikotarpyje, kada imperialistai vergia tautas ir spaudžia kolonijas, kada teisės ir reikalai mažųjų valstybių yra laikomi tiktais smulkiais pinigais imperialistų rankose, tai įsteigimas naujos Sąjunginės Respublikos esminiai pabrėžia pamatinius gerumus Sovietinės santvarkos, kuri užtikrina mažom tautom pilną galimybę joms laisvai tautiniai vystytis."

(Tęsia antram puslapy)

LAISVĖ YOUTH SECTION

Pic Review:- "IT'S A DATE"

IT'S A DATE, starring Kay Francis, Deanna Durbin and Walter Pidgeon. A Universal Studios picture current at the Rivoli in New York.

THERE'S NO GETTING away from it, Deanna Durbin is one of the most popular youthful actresses on the screen today. After appearing in six consecutive hits, she makes another one in "It's a Date," a comedy ably suited to her talents and voice.

The story, a simple one, deals with the thespian ambitions of Pamela Drake (Deanna) who secures a part in a play which had already been promised to her mother.

On the way to her mother in Honolulu she rehearses about the unhappy lines of her new play. The heart of John Arlen (Walter Pidgeon) softens at the sight of an apparently unhappy girl and he poses as a stowaway to divert her attention. But soon the ruse is discovered. Arlen, poor fellow, tries to cheer Pamela's "sorrow" but he does so in a manner which she takes to mean a proposal. She refuses with a dramatic "goodbye," and John is in the midst of a no-sided love affair.

Complications come, of course, in the love which John soon bears for Pamela's mother. Will daughter or mother win a husband? Will daughter or mother get the part in the new play? Will anyone's heart be broken?

How mother gets the husband and daughter gets the part offers many

-That's Life!-

Life is really queer. The way we struggle on. Today we may be here. Tomorrow we are gone.

For years we build up castles. To live in them we try. When, somehow, something happens. We lose it all, or die.

We talk about tomorrow. "There'll be a new start," we say. We build up a great ambition. Then somehow we pass away.

We may be unknown or great. Have wealth piled up to the sky. When, somehow, something happens. We lose it all, or die.

These lines may sound fantastic. And looked on as a joke. But there's no fun in living. When you're out of work and broke.

At London police court: Clerk: "What made you take particular notice of this man?" Police constable: "There was something about him which conveyed to me that he was after something."

amusing situations. All this, coupled with Miss Durbin's lovely singing, makes IT'S A DATE a picture worth your while.

A splendid supporting cast in Eugene Pallette, who plays the governor or who things poi is what meets girl, and Cecilia Loftus, the woman with two actresses on her hand, will add to your enjoyment.

High-Lites of Pittsburgh

The beLveDereS, who are so used to reading the Tuesday and Friday L. Y. S., learned to read, since Wednesday a week ago, the Lithuanian Section of the Daily Laisve.

Do you know why? — Imagine their embarrassment when they were asked "did you see Wednesday's Laisve?"—"Your names were listed among the others on the front page in the first column." Our answer was "NO"—we thought the front page was for the most important news of the things happening, for instance: the weather, news about the war, holdups, politics, murders, etc. I guess it really was news when Pittsburgh organized an LDS Youth Division after all these long years.

As I recall it from the last LDS Convention in Pittsburgh, somebody did remark—"It will be front page news if Pittsburgh has an LDS Youth Division." And you know they kept their word about it. Imagine holding up the press, but nevertheless we showed them we could do it.

The beLveDereS ran across some difficulties finding somebody to play the piano. You see we did have one, but, well, we have another one now. "Never say die," said HELEN NORKUS, "mind if I help you by running my fingers across the ivories on that music maker?" "Did we say NO?"—A heroine comes to our rescue and we say "NO." Just listen to what we did say—"We sang to her music and in two easy lessons made our first appearance on Wednesday, the 27th. Thank you Helen for your grand cooperation."

REMINDERS

April 1st was April Fool's day, were you tricked too?

April 4th.—Monthly meeting of beLveDereS. In case you don't know, this is the day we pay our dues and hunt for more days in the coming to do things. Be at the meeting for more exciting decisions.

April 5th.—Don't you know, or did you forget.—This is the day we have our conference at Esplan, you know, on the third floor garden. Well, Soho, North Side, Ambridge and Esplan, we will be seeing you, married couple, the drunk and wife-beater, the late hours young people keep, the amount of schnapps they drink, how good her children are, and how fine the ladies auxiliary works.

The bachelors will gather their small sect together and discuss the utility of marriage, pointing out dramatically the fate that befell many of their good friends. Yeah, spring and summer will bring a revival of all these things. We all look forward to them and turn our back to the bleakness of winter.

April 7th.—beLveDereS Banquet at Mikalauskas Farm, and bring your cameras. This is where Joseph Sacal can show us he really can milk a cow or else get kicked by one.

April 11th.—That roller skating party at Sheridan. How many tickets did you sell? We will be prepared with the first aid kit and, say, don't forget to bring your cushions. To those who can't skate, come just for the fun.

—The beLveDereS Reporter.

-Propaganda-

"When you pick up your morning or evening newspaper, and think you are reading the news of the world, what you are really reading is a propaganda which has been selected, revised, and doctored by some power which has a financial interest in you; and which for the protecting of that financial interest, has been willing to take trouble, and go to the most minute detail!... and what is the purpose of it all? One thing, and one thing only—that the wage slaves of America shall continue to believe in and support the system

KEEP AMERICA OUT OF THE WAR!

It was "A War to End All Wars."
It was "A War to Make the World Safe for Democracy."
It was "A War to End Kaiserism."

Looking backward...

Think back...

April 6, 1917.

War to end all wars; war to end kaiserism, war to make the world safe for democracy, war to stop the bloody hun, war to save civilization...

Looking backward...

"What! Did America really fall for that nonsense in 1917?"

Yes, America did fall for that nonsense.

"What! Did some people really believe American boys were killed for an ideal, when every schoolboy now knows that we entered the war to save the French franc, the British pound and the sacred American dollar?"

Yes, it so happens that many people really believed that American young men died for humanitarian ideals instead of British credit and American stocks and bonds.

A child who burns his finger once will know better next time. But they also say there's no fool like an old fool.

Maybe Uncle Sam knows better this time. We hope so...

Everybody wants peace. Even the Congressmen. Everybody pays lip-service to peace, but few people do anything about it.

(Remember this?: He kept us out of war, November,

Save the Opera -or the Horseshoe?

Over the NBC network each Saturday is heard a sanctimonious plea for contributions to the "Save the Opera" fund—a plaintive cry for help addressed to the music lovers of America by the Diamond Horseshoe-ites who control its policies but to whom the opera is only a place in which to show off.

George A. Sloan, chairman of the committee asking \$1,000,000 from radio listeners to whom a dollar is a fortune, readily admits that "opera in New York has been able to sustain itself" via regular performances, the performances on tour, benefits and sponsored broadcasts. What then is the \$1,000,000 for?

"We are asking the public to contribute sufficient money to purchase the opera house of terms we regard as fair and reasonable," says Mr. Sloan. "Our present emergency arises out of the fact that the owners of the opera house, a corporation quite distinct from the producing organization, have reached a situation in which they are obliged to dispose of the property."

Must Have Horseshoe

And so the "Save the Opera" appeal actually "Give us the money to buy a building" appeal, and the radio audience which cannot afford to pay its way into the world-famous showplace of society and ermine is invited to help the Diamond Horseshoe continue in existence.

Rockefeller Center's original plans included a new opera house. It was to be a gift to the Diamond Horseshoe, and was to provide room for thousands. But the new opera house included no Diamond Horseshoe, so the gift was publicly rejected.

The opera will not be lost to America if the Diamond Horseshoe's unsavory "Save the Opera" campaign falls, as it deserves to fall.

"Have you ever seen anything smaller than your feet?" "Yes, Your shoes."

whereby their bones are picked bare and thrown upon the scrapheap of the profit-system. — Upton Sinclair in "The Brass Check."

The Epic of Lithuania

CHAPTER XVI

SINCE THE TIME OF KOSCIUSKO, occasional Lithuanians settled in the United States. Here they lived and prospered and bit by bit the Lithuanian people, suffering under the hell of the Czar, began to hear that strange new land in the West—"America."

To every Lithuanian, toiling in the field or laboring in the factory, the vision of America was the land of heart's desire.

Emigration to U. S.

The Russian government could never trust the Lithuanian peasantry who dreamed of a free and independent nation, and in order to keep the Lithuanians in their sea of misery every economic weapon possible was used to crush them. America became the only way of escape.

Lithuanians were not allowed to work in the civil service, private meetings were taboo, the singing of folk songs, the wearing of folk costumes was illegal. By these acts the Russian government induced Russians to settle in Lithuania and become the favored children while many of the Lith were forced by conditions to leave.

Crops failed. Famine threatened. These conditions, with the religious persecution and military conscription of the Czar forced many to emigrate.

The Lithuanians came to the United States through the ports of New York, Boston and Baltimore. Here they settled, and when conditions changed, they moved out further west to the coal-mining areas of the anthracite Pennsylvania and to the mills and factories from the coast to Chicago.

Maintaining Tongue

Unable to speak English. Confused by the bustle and dynamics of a new country, the Lithuanians huddled together for protection and comfort.

Settlers who had established themselves later invited their brothers in Lithuania to come. They help to provide jobs, money and living room for the newcomers from Lithuania.

In a later chapter we shall deal more with the activities of Lithuanians, but for the present let us go back to the sufferings of the homeland, remembering that in the

1916... The Declaration of War, April, 1917... Remember?)
It's not enough to say you're against war. You have to do something about it. You have to let the whole country stand up, like you, to tell Europe that 1940 is not 1917.

It's all pretty clever and neat.

Read the newspapers: Sympathy for the darling Allies; love and tears for the French, tears and love for the British. And when the heart is soft and warm, when sympathy runs high, when propaganda reaches a new height—then: loans... credits... and soldiers...

That's how it happened last time. 1, propaganda; 2, loans and credits; 3, soldiers. That's the formula for this time.

Unless...

You stand up and the whole country stands up to tell Europe that 1940 is not 1917.

April 6, the 23rd anniversary of America's entrance into the 1914-18 World War, is the date to make up your mind whether you're for peace or war. For peace or war?

On April 6, 1940, trade unions, youth clubs, civic, fraternal, religious and community groups—all over the country—will demonstrate their will to keep America Out of War.

They are saying that we do not want to be involved in the European war. We have our own unemployment problems. We have our own country to love, cherish and build.

They are saying, as they did not say on April 6, 1917, that THE YANKS ARE NOT COMING!
Will you be with them?

years from 1863 on there was a steady trickle, that sometimes became a flood, of immigrants from Lithuania to the United States.

National consciousness cannot be easily crushed. Even though the government prohibited the use of the Latin alphabet Lithuanian books continued to be read, studied and spread.

In Lithuania itself the publication of Lithuanian books received a fatal blow. But the Lith were not to be daunted.

The fact that Lithuania Minor (the Klaipėda territory) faced a more tolerant rule under Prussia, served to save the spirit of Lithuanian nationalism.

Book-Carriers

In 1864 the publication of Lithuanian books and newspapers was moved across the border to Tilsit (Tilsit), Königsberg and other German cities. Here the books were printed and then smuggled over the border into Russian Lithuania and distributed among the people.

Secret societies of "knygnešiai" (book-carriers) were organized by intellectuals, students and peasants. These brave men, defying the secret police and the Czarist threats, kept the fires of nationalism burning.

Books were confiscated and burnt but the repressive measures of the Czar could not eradicate the people's love of their own traditions, customs and language.

The Czar made efforts to interfere in Prussia and have the Lithuanian publishing concerns suppressed. But this only brought the sympathy and attention of the world to the plight of the Lithuanian people.

"Aušra" (The Dawn), "Sviesa"

(The Light), "Varpas" (Bell), "Apžvalga" (Review) and many other newspapers were published in Germany. From 1883 to 1905 the Lithuanian press was centered in Prussia. Many newspapers were already beginning to be born in America where they catered to the Lith-Americans.

John Sliupas writes of this period.

"Raids, search, fines, imprisonment, and deportation to Siberia were matters of everyday occurrence. There was a steady rise from year to year in the number of confiscated books: From 1891 to 1893, 37,718 Lithuanian books were confiscated at the custom houses on the frontier; from 1895 to 1896 the number was 40,335 copies; from 1897 to 1899 the number fell to 39,024, and from 1900 to 1902 it rose to 56,182. Every year huge piles of books were burned up in the market place in Vilnius."

One can easily see to what extent the "knygnešiai" operated. If thousands of books were confiscated—how many actually crossed the border and how many thousands read the books which were carefully passed from one hand to another?

Knowledge persisted. The love of independence lived. And no matter how severe the persecutions of the Czar, the Lithuanians kept their language and their hopes living. By candle-light, by night, the Lithuanian language was taught secretly in the homes. Rimša's beautiful sculpture, "Lithuanian School" showing a mother teaching her son to read while she works over the spinning wheel, is a lovely commentary on how the Lithuanian language and traditions persisted through the years.

(to be continued)

Organization Helps All to Stop Starvation; Dime-Dance Girls Learn

NEW YORK. — A few years ago there was a blues song about dance hall girls getting "10c a dance, that's what they pay me," but actually they get only 5c of that dime if they get anything at all.

The Dance Teachers Union, which received a charter from the AFL March 11, has set out to improve conditions in dance studios and ballrooms. First-in the field, the union started about a year ago as an independent.

When the drive got under way, organizers found that the girls wanted a union affiliated with one of the two major labor bodies. Within a few weeks after the DTU joined the AFL it enrolled 100 of New York's 2,000 dance teachers and ballroom girls.

Rotten Conditions

Behind the romantic decorations and pink lights of New York's dance establishments are long hours, low wages and no security. Many of the girls, after having their toes battered for hours, must submit the rest of their bodies when the ballroom closes, in order to make enough for food and rent.

Conditions in the studios are even worse than those in the ballrooms. The dance teachers are on duty from 10 a. m. to 10 p. m. and in addition they have to work without pay after hours at the socials which most of the dance studios hold once a week.

All work is on a commission basis. Earnings depend greatly, of course, on such items as personality and shape of legs and figures, but cut-throat competition among the students is so great that the girls aver-

age only \$8 to \$10 a week. When one studio advertises a series of 10 hourly lessons for \$2.50, the teacher working on a commission basis obviously doesn't make much.

Even at some of the more swanky studios the girls average only about 35c an hour. At Arthur Murray's, however, the studio says that it pays from 90c to \$1.30 an hour, plus commissions. But the instructors are required to take a 6 to 12-week training course without pay, and they must agree not to teach at any other studio within 30 miles of the city. Under the Murray scale, the studio feels justified in forbidding its handsome and highly advertised young women from accepting dates with pupils.

In Harlem It's Worst

In the dance halls the hours are usually 8 p. m. to 1:30 a. m. and the dime-a-dance girls, taking 5c on each dance average about \$12 a week. Out of this the girls must buy their own evening dresses, no small item in a game where appearance counts heavily.

Asked about her job, one of the hostesses at Harlem's Savoy Ballroom said: "Why, even the porters and scrubwomen get more than we do. Besides we don't get unemployment insurance or workmen's compensation." The porters and scrubwomen at the Savoy get \$22 a week under their contract with the Building Service Employees Intl. Union (AFL).

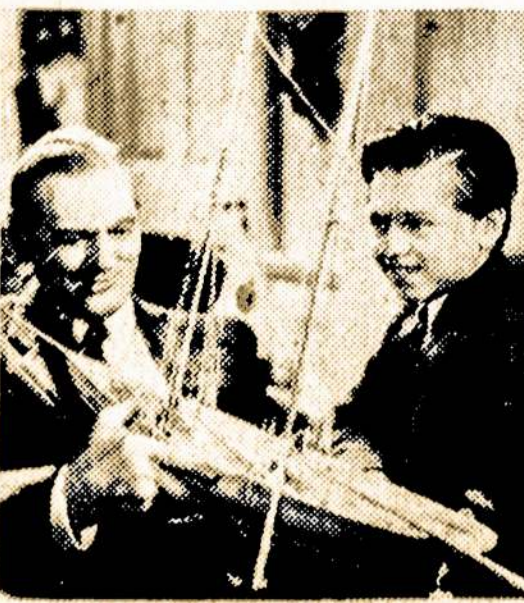
To remedy these conditions the union is seeking a scale of minimum wages and maximum hours, overtime pay and social security benefits.

MICKEY ROONEY'S VARIOUS SCREEN PARENTS

Although Mickey Rooney has been in pictures a big part of his life, he has had a few pairs of parents. Only lately he's had a long run of screen parents, with Hardy films, and mothers and fathers in "Babe in Arms" and "Young Tom Edison." Let's see who his film parents have been.

His first important role with parents was in "A Family Affair," in which Lionel Barrymore and Spring Byington were his mother and father. This photograph shows him with "Mother" Byington in that production. Curiously, Barrymore and Miss Byington had Mickey as a screen son in "A Family Affair," the first of the Hardy stories.

Lionel Barrymore was again Mickey's father in "Captains Courageous," playing the weather-beaten fishing captain and this scene from the production shows Barrymore helping his screen son build a boat. Mickey also had a mother in that picture, named Katherine Kenworthy. However, she only appeared at the end of the picture.

Mickey really found a pair of parents when the Hardy films began their sensational career. They are Lewis Stone and Fay Holden, shown here with Mickey Rooney. Seven times they have played the mother and father in those pictures and the man-to-man talks of Stone and Mickey have become famous.

A new set of parents came into Mickey's life when "Babe in Arms" was made. Charles Winninger became his father and Grace Hayes played his mother. Another sister also came into his cinematic life, Betty James playing that role. As you recall Cecilia Parker plays sister to Mickey in the Hardy Series.

In his latest story, "Young Tom Edison," Mickey gets an entirely new set of famous screen parents—also another sister. His mother is Fay Bainter, who plays Nancy Edison. His father is George Bancroft, playing the most kindly character of his entire screen career, as Samuel Edison. And the sister is Virginia Weidler.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

TRANSPORTININKAI ESĄ PASIRUOŠĘ STREIKUI

Michael J. Quill, internacionalis Transporto Darbininkų Unijos prezidentas pereinio sekmadienio vakarą išleido pareiškimą, kad "pilnai pasiruota reikalingai streiko veikla" ant IRT ir BMT linijų protestui prieš Tranzito Tarybos norą paneigti unijos teises pravedant apjungimą minėtų važiuotės linijų su miestavomis linijomis.

Tačiau streikas dar nebūvo paskelbtas. Iš unijos rastišės sekmadienio vakarą 10 val. išleista pareiškimas, kad "tiesioginė streiko veikla nebus autorizuota bent per 12-kos valandų laikotarpį," tolimensė dalykų eigą paliekant atvira spręst sulyg susidėjusių sąlygų.

Iš Quill pareiškimo atrodė, jog unijoj numatyta streiką esant neišvengiamu, jei Tranz. Taryba neparodysianti daugiau noro susitart. Jis sakė, kad nacionaliai ir vietiniai unijos viršininkai turėjo sėdėti visą dieną pereinio sekmadienį ir sesijos tęsiamos, kad sutikt esama padėti.

Majoras LaGuardia, informuotas apie susidariusią padėtį, pasakė:

"Aš nematau jokio reikalo streikui. Visa bus išlyginta." Tačiau jis nenurodo, kokių būdu jis tai mano "išlyginti," kuomet Tranzito Taryba atsisako vykdyti kontraktus, unijos turimus su BMT ir IRT firmomis.

Po pasitarimo su majoru pereinio sekmadienį unijos buvo suprasta, kad Tranzito Taryba perims atsakomybę už prisilaikymą tų kontraktų pravedant apvienijimą minėtų linijų su miestavomis linijomis.

Iš Keršto Nudėjo Konkurentą

Leonard H. Dubee, 28 metų, apartmentinio namo prižiūrėtojas, 934 Jackson Ave., Bronx, kaltinamas nudėjęs Richard C. Schween, turtingą vandens suvadų kontraktorių. Žudystė papildyta pereinio sekmadienį, netoli Newton, N. J., kur Schween turi vasarnamius ir ten buvo išvažiavęs su Dubee nelegali žmona Yvonne DeFinod. Dubee nuziūrėjęs jį slapstus antikius, pasėkęs ir ten iš keršto nuzudęs vyriškį, o savo žmoną vežęs kartu prikalbinėdamas grįžti su juomi gyventi. Nuvažiavęs į Glens Falls, N. Y., jai pavykę prikalbėti Dubee leist jai "pasigražinti" grožės salione. Iš ten jinais spėjus telefonuoti policijai apie žudystę ir Dubee sulaikytas.

Saldiniai "Kalba" Prieš Karą

Atrodo stebėtina, bet tai tikra tiesa. Dalykas tame: Williamsburgo Jaunimo Taryba nusitarus parduoti šilptukus (lollipop) įvyniotus popierėlėse su obalsiais: "Netapkite šilptukais karo propagandai!" Tai dalis jaunimo kompanijos prisiręsimų taikos demonstracijoms balandžio 6-tą.

Jaunimo Leidinys

Williamsburgo jaunimas išleido antrą numerį savo bulletino užvadinto "The Williamsburg Clarion." Jame trumpoj sutraukoj perduodama jaunimo reikalai ir abelna veikla visuomenės gerovei. Leidžia Williamsburgo Jaunimo Taryba. Redaguoja Walter Kubilius ir redaktinė komisija, susidedanti iš įvairių tautų amerikietiško jaunimo. Įdomus leidinėlis. Parsiduoda po 2c kopija.

Drg. Janauskio Pasitikimo ir Išleistuvių Vakarėlis

Draugas Z. Janauskas, vienas iš "Liaudies Balso" redaktorių, dabar jau randasi Brooklynne. Jis sako prakalbas, aiškindamas Kanados lietuvių gyvenimą ir abelbus pasaulio reikalus. Brooklynne ir apylinkėse pasakys visą eilę prakalbų.

Brooklynio darbininkškos organizacijos rengia Janauskio išleistuvių vakarėlį, kuris bus kartu ir daugelio pirmo susitikimu, nes šiuo kartu Janauskas čia vieši labai trumpai. Seštadienį, balandžio 6 d.,

7:30 val. vakare, "Laisvės" svetainėje, 419 Lorimer St., atsisib vakarėlis. Tai bus taip draugiška visų Brooklynio lietuvių sueiga. Gaspadinės ištuvų gyvenimą ir abelbus pasaulio reikalus. Brooklynne ir apylinkėse pasakys visą eilę prakalbų.

Brooklynio darbininkškos organizacijos rengia Janauskio išleistuvių vakarėlį, kuris bus kartu ir daugelio pirmo susitikimu, nes šiuo kartu Janauskas čia vieši labai trumpai. Seštadienį, balandžio 6 d.,

ŠIANDIEN DARBIČIAMS LABAI SVARBI DIENA

Visi registruoti darbičiai šiandien eis balsuoti savo partijos nominacijose. Jos šiemet ypatingai svarbios, kadangi nuo to priklausys visa Amerikos Darbo Partijos artimoji ateitis — jos darbai. Progresyviai darbičiai yra nusistatę išrinkti naują, pažangų Valstijos Komitetą vieton senos, užkariniai nusistatę Rose grupės.

Pažangiųjų darbičių sleitas tilpo vakar dienos "Laisvė." Jame randasi ir lietuvių jaunas, daug žadąs veikėjas Anthony Linkus. Lietuviai darbičiai, be abejonės, atsimins jį, taipgi balsuos ir už kitus tame sleite išstatytus žmones.

Tikisi Skaitlingos Gegužinės

Pereinio sekmadienį įvykusioj Didžiojo New Yorko organizacijų konferencijoj bendrai gegužinei priręgti atstovauta pusė milijono organizuotų newyorkiečių — unijistų, jaunimo, taipgi priklausančių pietietinėse, pašalpinėse, bažnytinėse, negrų ir įvairiose kitose organizacijose.

Vyriausiais šių metų gegužinės obalsiais bus reikalavimai išlaikyti Ameriką nuo Europos karo ir sugrąžinti žmones darbuosn. Daugiau apie gegužinę bus rašoma sekmadienį.

Mirė

Anton Wenson, 58 m. amžiaus, 8069 — 87th Road, Woodhaven, mirė sekmadienį, kovo 31 d. Laidotuvis įvyks 3 d. balandžio, Sv. Jono kapinėse. Kūnas pašarvotas namuose. Laidotuvių parigomis rūpinasi graborius J. Garšva.

Agota Hess, 60 metų, 81 Grand St., mirė kovo 29 d. Pašarvota graboriaus Juozo Garšvos šerminėje, 231 Bedford Ave., Brooklynne. Bus palaidota antradienį, 2 d. bal., Lutheran kapinėse.

SUSIRINKIMAI BROOKLYN, N. Y.

Sv. Jurgio Draugijos bertainis susirinkimas įvyks trečiadienį, balandžio 3 d. 7:30 v.v., L.A.P. Klube, 280 Union Ave. Nariai prašomi dalyvauti.

Ch. Nečiunskas, Sekr. (78-80)

REIKALAVIMAI

Reikalinga vedusi pora (be vaikų) gyventi su mumis, esame du žmonės. Vasarą išvažiujame į kontrus, tai gali vienį gyventi, o žiemą galime kartu gyventi. Atsiųskite vakarais nuo 6 iki 9 val. Rytais galime visada. Gali ir pavieniai atsiųskite. Apleidžiam miestą balandžio 15 d. — P. Thomas, 58-19 — 61st St., Maspeth, N. Y. (77-79)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja 3 ir 4 kambariai, garu šildomi. Yra ir karštas vanduo ir kiti vėliausi įtaisymai. Vienas blokas nuo Graham Ave. stoties. Renda \$24-28 ir daugiau į mėnesį. Prašome kreiptis. 677 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. (75-80)

Manhattan Liquor Store

264 Grand St. Brooklyn, N. Y. (Kampus Roebing St.)

Tel. EVergreen 7-1645 License No. L. 886

Til:ai Žinokit, Kad Perkant Sau Vynus ir Likierius Reikia Pirkti Patinkamą Krautuvę.

Manhattan Liquor Store

Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISOKIŲ ROŠIŲ GERIMŲ

NUSILAUŽE KOJĄ

Pijūšas Valaitis, gyvenantis 352 New Jersey Ave., Richmond Hill, N. Y., pereinio savaitę nusilaužė koją. Iš karto buvo manyta, kad tik skaudžiai užgauta ar niksterėjusi koja buvo. Bet nuvežus ligojį į ligoninę, nutraukus X-ray, pasirodė, kad visiškai įlūžęs kaulas.

Drg. Valaitis dabar serga savo namuose po aukščiau nurodytu antrašu. Važiudami jo aplankyti iš Williamsburgo imkite City Line (Ind.) traukinį, išlipkite ant Pennsylvania Ave.

Joseph Psbybsz gavo \$7 čekį iš Kings Parko už darbą, kurį jis atliko 12 metų atgal.

BAR ir GRILL Lietuvių Restaurantas

Gaminam valgius b turimo Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinų, vi sokų vynų ir gero alaus. JOSEPH ZEIDAT Savininkas 411 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

DR. J. J. KASKIAUČIUS

Telefonas: Humboldt 2-7964

530 SUMMER AVENUE Art Chester Avenue NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8 Nėra valandų sekmadieniais

CHARLES' UP-TO-DATE BARBER-SHOP

K. DEGTUIS, Savininkas Prielankus Patarnavimas 306 Union Avenue Tarp Ten Eyck ir Manjer Sts. Brooklyn, N. Y. Gerai Patyrę Barberiai

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaillavoji įvairiom spalvom.

JONAS STOKES 512 Marion St., Brooklyn Kamp. Broadway ir Stone Ave., tuvių, kitokių grupių ir pavienių stočių BMT Line Tel.: Glenmore 5-6191

Tel. Stagg 2-0783 NIGHT—Havemeyer 8-1158

LeVANDA FUNERAL PARLOR

Incorporated J. LeVANDA E. LeVANDA Tėvas ir Sūnus Levandauskai UNDERTAKERS 337 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

George Comasky teisinasi, kad jis nepradėjo muštynių traukinyj.

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

ESTATE OF BARRY P. SHALINS

(Shallinskas) FUNERAL HOME.

VESTIE E. DAVIS Licensed Mgr. 84-02 Jamaica Avenue Opposite Forest Parkway WOODHAVEN, N. Y.

Sutelkiam garbingas laidotuves \$150 Kopyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto Tel. Virginia 7-4499

Clement Vokietaitis LIETUVIS ADVOKATAS

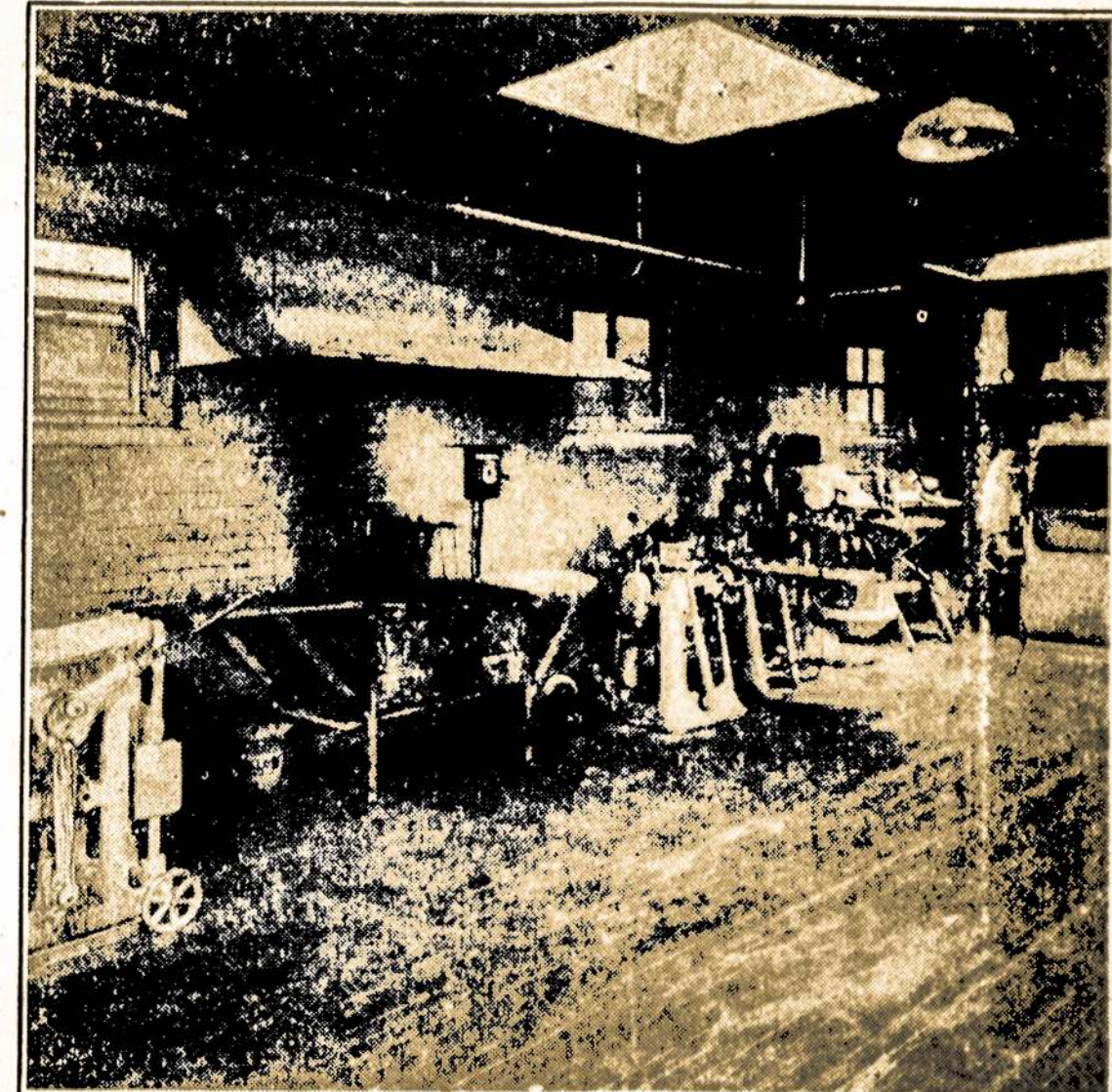
50 COURT STREET Brooklyn, N. Y. Tel. Triangle 5-3622 168 GRAND STREET Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 8-7179

Telephone: Evergreen 8-9770

J. GARŠVA Graborius-Undertaker LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Išbalzmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselion, krikštynom ir pasivažinėjimam. 231 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y.

VARPO KEPTUVĖ

36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informaciją apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name

GERIAUSIOS ROŠIES VALGIAI

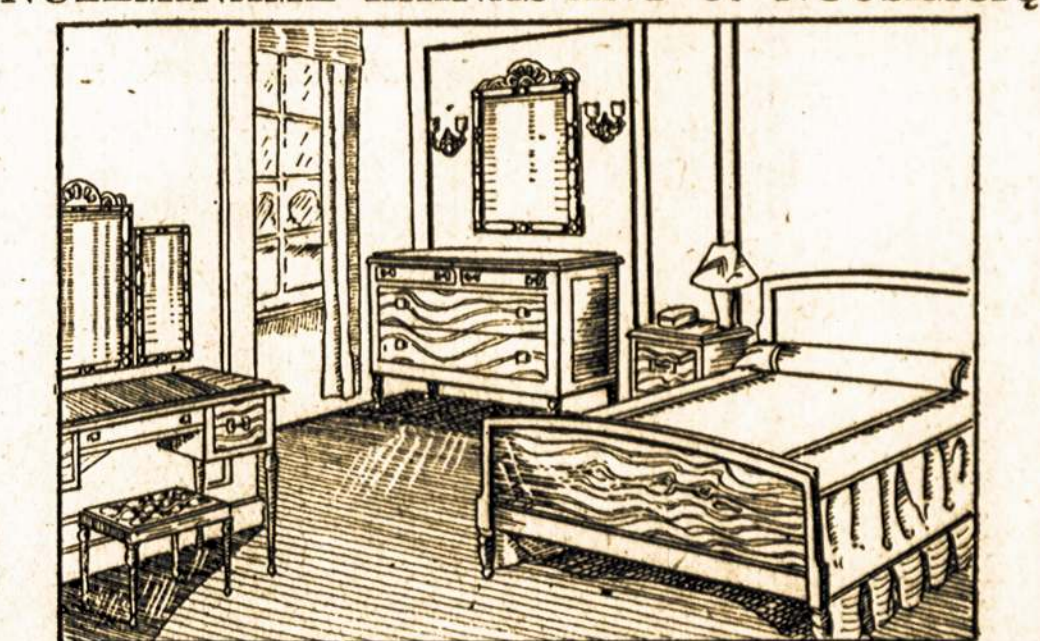
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriška nuvirt kopūstai ir barsčiai.

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO

Vasaros laikų visada yra gražus pasirinkimas pieniškių valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

Vasario Mėnesio Išpardavimas!

NUŽEMINAME KAINAS ANT 30 NUOŠIMČIŲ

Parduodame įvairius rakandus labai nužemintomis kainomis. Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

GRAND CHAIR CORPORATION LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBEJAI

ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas

409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Tel. EVergreen 7-8451